

Vita Jobb

Svenska Byggnadsarbetareförbundet
Svenska Elektrikerförbundet,
Fastighetsanställdas Förbund
Svenska Kommunalarbetareförbundet
Svenska Målareförbundet
Svenska Transportarbetareförbundet

Billigt blir dyrt vid svartjobb

Svart arbetskraft omsätter enligt Skatteverket 66 miljarder om året. Resultatet är bl.a. att svarta företag konkurrerar ut seriösa.

Staten och kommunerna upphandlar för ca 500 miljarder/år, en femtedel av BNP. Vi vet att den offentliga upphandlaren också köper mycket svartarbete. När stat och kommun därför enbart handlar så billigt som möjligt blir det:

- dyrt för att seriösa företag slås ut eller tvingas jobba svart,
- dyrt för att samhället inte får skatteinkomster,
- dyrt och osäkert för arbetstagarna för att de tvingas sänka sina löner, bli ekonomiska brottslingar genom skattefusk och för att de mister socialt skydd i form av pensioner, sjuk- och avtalsförsäkringar,
- rättsosäkert för medborgarna eftersom tung brottslighet följer i spåren på svartjobb.

Alla (utom de ljusskygga) har alltså intresse av att vi gemensamt tar krafttag för att bekämpa den organiserade brottsligheten.

Vita jobb kräver kontroll

Vita Jobb innebär att den offentliga upphandlaren kräver att de upphandlade företagen enligt upphandlingsavtalet ska tillämpa utvalda sociala villkor i branschkollektivavtal och arbetsrättslagstiftning. Vid brott mot dessa regler kan upphandlaren kräva skadestånd eller t.o.m. häva avtalet.

Om upphandlaren ställer sådana krav är han också skyldig att kontrollera att dessa följs. Det kräver ofta expertkunskap. Den har facket. Här kan facket därför – om upphandlaren och facket träffar överenskommelse om det – som expertkonsulter hjälpa till med arbetsplatsbesök och kontroll av att föreskrivna arbetsvillkor följs etc. Då gäller särskilda regler om tystnadsplikt mm eftersom det är ett offentligt konsultuppdrag inom upphandlingslagstiftningens ram.

Projektet förenar den offentliga upphandlaren's makt att styra upphandlingen med fackets kunskap och närvaro på arbetsplatsen.

Men Vita Jobb kräver inte kollektivavtal. Det är inte lagligt vid offentlig upphandling. Vita Jobb påverkar inte heller fackets dagliga verksamhet med att teckna kollektivavtal även med företag som anlitas som entreprenörer.

Vita jobb har funnits sedan 2004 och har bl.a. tillämpats av Stockholms stad.

Vita jobb förhindrar social dumpning

EG-domstolen har skärpt reglerna för vilka sociala villkor en offentlig upphandlare får kräva av företag vid tillfälligt arbete över EU:s gränser. Vita Jobb har anpassats till detta. Företagen ska enligt tillkommande villkor i upphandlingsavtalet tillämpa motsvarande anställningsvillkor i kollektivavtal och svensk arbetsrättslagstiftning enligt den EU-lag som gäller vid tillfälligt arbete över gränserna, Utstationeringslagen. Samma regler gäller både för svenska företag och företag från ett annat EU-land.

De svenska upphandlingslagarna tillåter uttryckligen att upphandlaren ställer krav på tillkommande kontraktvillkor som föreskriver sådana sociala hänsyn.

Vita jobb stoppar svartarbete

Förbunden som driver Vita Jobb jobbar i branscher som ofta drabbas av svartarbete.

Vita Jobb använder upphandlingslagarna för att förhindra social dumpning och svartarbete. Facket tillhandahåller modellen, branschkunskap och vid behov avtalskontroll.

De upphandlade företagen tecknar tillkommande kontraktsvillkor som innebär:

- förbud mot svartjobb och maskering av arbetstagare som uppdragstagare,
- skyldighet att tillämpa de viktigaste sociala villkoren i lag och i branschens kollektivavtal,
- skyldighet att kontrollera att egna underentreprenörer uppfyller villkoren,
- kraftfulla sanktioner vid brott mot dessa regler.

Hemsidan www.avtalsinformation.nu

- ger upphandlaren hjälp med texter för de tillkommande kontraktsvillkoren i Vita Jobbmodellen.
- innehåller de samverkande förbundens aktuella kollektivavtal
- innehåller en handbok för Vita Jobbmodellen

Kontakter

- **Sv. Byggnadsarbetareförbundet**
Kontaktman Avtalssekreteraren
tel. 08 728 48 00
- **Sv. Elektrikerförbundet**
Kontaktman Förhandlingschefen
tel. 08-412 82 82
- **Fastighetsanställdas Förbund**
Kontaktman Ombudsmannen
för fastighetsavtalen
tel. 08-696 11 50
- **Sv. Kommunalarbetareförbundet**
Kontaktman
Andre vice förbundsordföranden
tel 08-728 28 00
- **Sv. Målareförbundet**
Kontaktman Förhandlingschefen
tel. 08-587 274 00
- **Sv. Transportarbetareförbundet**
Kontaktman
Tredje vice ordföranden
tel. 010-480 30 00